

2006/64 Konusu Suç Teşkil Eden Dernek Faaliyetleri

T.C.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Dernekler Dairesi Başkanlığı

Sayı:
1303

B050DDB0000074/3465-
07/08/2006

Konu: Konusu Suç Teşkil Eden Dernek Faaliyetleri

GENELGE

2006/64...

Dernek kurma hakkına sınırlandırmalar ve derneklerin faaliyetlerine önemli kısıtlamalar getiren 2908 sayılı Dernekler Kanunu, AB müktesebatına uyum çerçevesinde hazırlanan 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile yürürlükten kaldırılmıştır.

5253 sayılı Kanunda yapılan düzenlemeler ile kolluk kuvvetlerinin dernek ve eklentilerine girebilmesi, arama yapması ve buradaki eşyaya el koyması konusundaki şartlar ağırlaştırılmış ve Anayasada belirtilen konut dokunulmazlığı ilkesine paralellik sağlanmıştır.

Ancak, bu yasal değişiklikler sonucunda, bazı derneklerin lokallerinde ve yerleşim yerlerinde (ikametgâhlarında) kuruluş amaçlarına aykırı olarak kumar oynatıldığı, Bakanlığımıza intikal eden bilgilerden anlaşılmıştır.

Bazı derneklerin sivil toplum anlayışı dışında kullanılması; sosyal, kültürel ve siyasal alanda önemli görevler üstlenen ve demokrasinin gelişmesinde etkin rol oynayan derneklerin, kamuoyu nezdindeki itibarını olumsuz etkilemekte ve sivil toplum kuruluşlarına duyulan güvene zarar vermektedir.

Kumarın sosyal bakımdan ortaya koyduğu büyük tehlike ile AB Katılım Ortaklığı Belgesinde yer alan sivil toplum örgütlerinin geliştirilmesi konusundaki beklentiler dikkate alındığında, aşağıda belirtilen konularda açıklama yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

5253 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi gereğince, derneklerin tüzüklerinde gösterilen amaçları doğrultusunda faaliyet gösterip göstermedikleri, defterlerini ve kayıtlarını mevzuata uygun tutup tutmadıkları Bakanlığımız ve mülki idare amirliklerince denetlenmektedir. 31/03/2005 tarih ve 25772 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Dernekler Yönetmeliğinde derneklerin üyelerinin sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere lokaller açılması ve işletilmesi konularında gerekli düzenlemeler yapılmış; lokal denetimlerinin dernekler birimleri ve kolluk kuvvetlerince birlikte yapılması öngörülmüştür. 5253 sayılı Kanunun 20 nci maddesi gereğince de kolluk kuvvetleri, kamu düzeninin korunması veya suç işlenmesinin önlenmesi nedenlerinden birine bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararıyla, yine bu nedenlere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan durumlarda mülkî idare amirinin yazılı emriyle derneklerin yerleşim yerleri ve eklentilerine girebilmektedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 228 inci maddesinde kumar oynanması için yer veya başka surette imkân sağlanması suç olarak tanımlanmış ve bu suçun oluşması için aleniyet şartı aranmamıştır. Aynı maddede bu suçu işleyen kişilerin bir yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılacağı da hüküm altına alınmıştır.

5326 sayılı Kabahatler Kanununun 34 üncü maddesinde kumar oynanması kabahat olarak tanımlanmış, karşılığında idarî para cezası ve ayrıca, kumardan elde edilen kazancın mülkiyetinin kamuya geçirilmesi idarî yaptırım olarak öngörülmüştür. Bu hüküm gereğince, kumar dolayısıyla idarî para cezasına ve bu suretle elde edilen gelire elkonulmasına karar verme yetkisi sadece kolluğa ait bulunmakta, elkonulan gelirin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ise mülkî amir karar verebilmektedir.

5253 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin (p) bendinde konusu suç teşkil eden fiillerin gerçekleştirilmesi fesih sebebi olarak sayılmış, ayrıca dernek başkanının hapis ve adli para cezası ile cezalandırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu yasal düzenlemeler karşısında derneklerin yerleşim yerlerinde, lokallerinde veya her çeşit eklentilerinde kumar oynanması için yer veya başka surette imkân sağlanması suç olarak tanımlandığından, bu suçun işlendiğinin tespit edilmesi halinde 5237 sayılı Kanunun 228 inci ve 5253 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin (p) bendi uyarınca Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekmektedir.

Sivil toplum kuruluşlarının odağında bulunan derneklere olan güvenin korunması amacıyla, kuruluş amaçları ve sivil toplum anlayışının dışında faaliyet gösteren bu derneklerin hassasiyetle takip edilerek gereğinin yapılmasını rica ederim.

Abdülkadir AKSU
İçişleri Bakanı